

ענג שבת

פרשת: כי תשא - ויקהל פקודי

עלון מס' 11 (1085) (שנה עשרים ושבע)

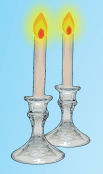
י"ט באדר ה'תשע"ג (01.03.2013)

יוצא לאור ע"י העמותה להשרשת ערכים יהודיים לאומיים

מועדי השבת כי תשא

ער"ש מוצ"ש

י-ם	17.01	18.14
ת"א	17.16	18.16
ח'פ"ה	17.07	18.15
ב"ש	17.19	18.17
א'ילת	17.12	18.15

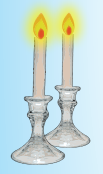
זמני היום והלימודים היומיים:

שבת כי תשא - יום ו'	(אופק ת"א)
עלות השחר	4.30 - 4.37
זמן הנחת תפילין	5.00 - 5.07
הנץ החמה (מישור)	6.00 - 6.08
הנץ החמה (הנראה)	6.04 - 6.12
ס"ז ק"ש מג"א	8.11 - 8.15
חצות היום	11.51 - 11.53
מנחת גדולה	12.22 - 12.23
שקיעת החמה	17.43 - 17.39
צאת הכוכבים ב'	18.33 - 18.29

דף יומי: שבת קנ - קנו מועדי השבת ויקהל פקודי

ער"ש מוצ"ש

י-ם	17.06	18.19
ת"א	17.21	18.21
ח'פ"ה	17.12	18.20
ב"ש	17.24	18.22
א'ילת	17.17	18.20

זמני היום והלימודים היומיים:

שבת ויקהל פקודי - יום ו'	(אופק ת"א)
עלות השחר	4.21 - 4.28
זמן הנחת תפילין	4.51 - 4.58
הנץ החמה (מישור)	5.52 - 5.59
הנץ החמה (הנראה)	5.56 - 6.03
ס"ז ק"ש מג"א	8.05 - 8.10
חצות היום	11.49 - 11.51
מנחת גדולה	12.20 - 12.22
שקיעת החמה	17.48 - 17.44
צאת הכוכבים ב'	18.38 - 18.34

דף יומי: שבת קנו - עירובין ז

לזמנים נוספים בכל הארץ שלח את המילה "זמן" ובקשתך למספר 1315.
 לדוגמה: "זמן שקיעת מחר בטבריה"
 את העלון ניתן למצוא באתר www.yeshiva.org.il
 ובס' באתר מורשת בקטגוריית עלוני שבת www.moreshet.co.il
 ב"מדיע יהודי"
 יו"ר העמותה והעורך ער"ד שמואל כהן כתובת: רח' בלוק 3, ת"א
 טל: 03-5234063, פקס: 03-5234054
 דוא"ל: smulady@netvision.net.il
 דפוס: אקסטרה פרינט 50-54-1700

"ואם אין - מחני נא"...

היה זה איש ציבור ידוע. כדרכם של 'גוברין יהודאין' בזמן האחרון, הוא נחמד בחשדות שונים, ושמו כצפוי התנוסס ב'כתורות'. כאשר בא אליו ידיד בבהלה וסיפר לו כי שמו של העסקן מרוח על פני העמוד הראשי של עיתון מסוים, הוא הגיב: "אבל, תאמר לי, האם שמי... (וכאן הוא ציין את שמו הפרטי ושם משפחתו) נדפס באופן בולט? במדויק? ללא שגיאות? אם כן, זהו העיקר...". אין זה סוד כי במחוזותינו, ולא רק בעיתות של בחירות, במקרים לא מעטים - הכוח המניע והמוטיבציה של רבים מן העוסקים בצרכי ציבור באמונה, היא ה'אמונה' ששמים 'ככב' בתודעת ההמונים, ורצוי כמובן מה שיותר. אנטי-תזה לכך, מוצאים אנו בדמותו של משה רבנו; רעיא מהימנא מעתיר ומפציר בקודשא בריך הוא שיכפר לעם ישראל על מעשה העגל. והוא מתחנן: "ואם אין - מחני נא מספרך אשר כתבת". לאמור, השם שלי, הפרסום שלי - אינם משחקים כאן כלל תפקיד. העיקר שלעם ישראל יהיה טוב.

הפרשה (פ' תצוה) שבסמיכותה הוא יום פטירתו ויום הולדתו משה רבנו - בז' אדר, היא הפרשה היחידה בתורה בה לא נזכר שמו של משה, ולא בכדי; כאשר סופדים לאדם לאחר פטירתו משתדלים לתמצת ולמצות את הסי"כ של מהותו. ב-DNA שבאישיותו של משה רבנו התגלם ה'ונחנו מה', לאמור, אני לא מציאות לעצמי. כל מהותי היא התבטלות לה' יתברך, "עבדי משה" - עבד ה', ועבד לעם ה'. ונקודה זו באה אכן לידי ביטוי, כי בדיקת בפרשה 'שלו', אותה פרשה שבסמיכותה הוא יום ז' באדר, יום הולדתו ופטירתו של אדון הנביאים - דווקא בה, לא נזכר שמו של משה. כי זהו משה רבינו: איין! מתקרבים אנו לימי ניסן; אם תמצוי לומר, מהאי טעמא, לא מצוין שמו של משה רבנו "גואל ראשון וגואל אחרון" במהלך כמעט כל ההגדה של פסח. שמו של 'גיבור הסיפור' בכלל מוצנע. כאומר: לא אני הסיפור כאן, אלא, בקודשא בריך הוא, עם ישראל וגאולת ישראל.

חסידים מספרים, כי פעם יצא איזה 'פסק' (משהו כעין עונש) על הרב 'המגיד' ממעזריטש. מה היה ה'פסק'? שהוא יאלץ להתפרסם בכל העולם... אצל צדיקי אמת - הפרסום הוא בכלל בבחינת 'עונש' ומטרד, ואם הם בכל זאת מסכימים לכך - זהו אך בנסיבות של אילוץ, או שפרסום שמם עשוי לתרום לטובת העניין וקידומו. בתחילת ימי המדינה הוקם פרויקט ששמו היה: "המפעל למען ילדי ישראל". ליצני הדור אמרו אז, שבעצם השם האמיתי צריך להיות: "ילדי ישראל - למען המפעל".

ואכן קרטוב של רצינות יש בדבר: לעיתים, בדינמיקת המרוץ, שוכחים עסקנים הציבוריים שהתמנותם היא בעצם למען הציבור ובשבילו, ולא ההיפך. משה רבנו מלמדנו, אפוא, כי תפקידם של פרנסי העם לא לפסוע חלילה מעל ראשי עם קודש, אלא כדרכו של משה רבנו עניינם צריך להיות; לשאת את משא העם וטרחו על כתפיהם, במסירות ובצניעות.

דוד מאיר דרוקמן, רב העיר קרית מוצקין

העלון מוקדש לזכר ולע"נ
ר' ישראל איסר מר ז"ל,
 נפטר ב-כ' באדר תשמ"ז. יהי זכרו ברוך!

במעשה העגל כשביקש אהרן: 'פרקו...', "שמעו הנשים ולא רצו ולא קבלו עליהן ליתן נזימהן לבעליהן" (פרקי דרבי אליעזר פרק מה). אהרן חשב שאשה תוותר על תכשיטיה? המלבי"ם, אומר: "... לא רצו הנשים לתת תכשיטיהן שהם יקרים בעיניהם מכל...". לא מצאנו במקרא פעמים כה רבות הזכרת נשים כמו בפרשת תרומת המשכן שבפרשת ויקהל. "ויבואו האנשים על הנשים... וכל אשה חכמת לב בידה טו... וכל הנשים אשר נשא לבן... כל איש ואשה אשר נדב לבם... איש ואשה אל יעשו עוד...". (לה, כב - לו, ו). יש מי שרואה בהתנדבות הנשים בראש במעשה המשכן ("הנשים על האנשים") ככפרה על סרובן הקודם (ראה מלבי"ם שם). מאז בריאת העולם ותלונתו של אדם הראשון: "האשה אשר נתת עמדי" מהותה ותפקודה של האשה השתנה פלאים. כבר במקרא מוצאים אנחנו את האשה הדעתנית. כשראתה שרה את ישמעאל מצחק עם יצחק היא דרשה מאברהם: "גרש האמה הזאת ואת בנה". השכינה קבעה שיש לשמוע לשרה. בהחלטת רבקה זכה יעקב בברכות. "כל כבודה בת מלך פנימה". כל כבודה - רכושה של האשה בתוכה, יש לה רכוש רב בפנימיותה. האשה יותר פשרנית מהגבר אף על פי שלרוב משיגה את מבוקשה דווקא בפשרנות. האשה נבראה "עזר כנגדו", על מנת להשלים את האיש.

שליחות הגאולה הוטלה על משה ואהרן יחד, לא בתור מוצא של פשרה, בגלל שמשוה היסס או בגלל שאהרן היה גדול יותר, אלא מפני שהאחד השלים את השני. כך מבואר במסכת סנהדרין (ז, ב): "וכן משה היה אומר: יקוב הדין את ההר, אבל אהרן אוהב שלום ורודף שלום... ומבאר התוספות (שם, ד"ה אהרן): "כיון שלא היה דיין, ולא היה הדין בא לפניו אלא לפני משה, ודאי לדידיה שרי". מכאן שכל אחד מהם פעל, אמנם לפי תכונותיו, אבל בהתאם לתפקידו. במרוץ המטורף אחר תפקידים או משרות מוכנים אנשים לרקוח עלילות שוא אחד נגד השני, הם נכונים לעשות הכל כדי לקלקל לחבר. כל אחד רואה את עצמו ראוי יותר מחבירו ובודאי שמסוגל הוא לעשות כל תפקיד ובודאי שהוא בראש המעלה. יחסם של משה ואהרן זה לזה אינו תופעה נפוצה כיום. אהרן לא נענש על מעשה העגל. הקב"ה דווקא מינה אותו לכהונה ("ואתה הקרב אליך... לכהנו לי" (כח, א). זה שהקב"ה השאיר את אהרן ברום מעמדו וגם שידרג אותו, ניתן להבין. אבל גם משה אפילו אינו גוער באהרן. "מה עשה לך העם הזה..." רש"י: "כמה יסורים סבלת שיסרוך, עד שלא תביא עליהם חטא זה".

למעשה הציבור "כמונהג" מעדיף את דרכו של אהרן. כשנפטר אהרן: "ויבכו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל". אמרו על כך במדרש: "למשה לא בכו אלא אנשים, מפני שהוציא הדין לאמיתו והיה מוכיחם בדברים, ואהרן לא אמר מימיו, לאיש סרחת ולאשה סרחת. ולא עוד אלא שהיה רודף שלום" (ילקוט שמעוני חקת כ). הנה כי כן "חסד ואמת נפגשו, צדק ושלום נשקו. אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף" (תהלים פה, יא-יב) - זהו הקו המאחד והמקשר והרצוי בין אחים בבית פנימה.

בס"ד
מפעל תפילין
 יצור בחי תפילין
 גסות מהודרות בכל
 הנוסחאות
 זיס 77
 זיס 77
 להתייעצות ולהזמנה: 09-8870673

נאו"ת דש"א נופש, אירוח ותרבות, ארגון שבתות עיון ושבת חתן

<p>פסח י"ד-כ"א בניסן תשע"ג 13/4-25/3 פעילות בחר"מ, שני מנינים, שיעורים תורניים, סדנאות לילדים, בריכה נפרדת. טיוילים וסוירים עם ב"ס-שדה "שער הנאי" סדר מרכזי בעריכת הרב בנימין מונק מנהל "מכון ירושלים לחזנות"</p>	<p>פסח י"ד-כ"א בניסן תשע"ג 13/3-22/23 שבת החודש / פר' ויקהל-פקודי שישי-שבת כ"ו-כ"ז באדר תשע"ג 13/3-8-9</p>	<p>פסח י"א-י"ב בניסן תשע"ג 13/3-22/23 שבת הגדול / פר' צו שישי-שבת י"א-י"ב בניסן תשע"ג 13/3-22/23</p>
--	--	--

פעילויות מאתגרות ומגוונות בבית הארחה ברמות שפירא בחג הפסח ושבתות.

כשר למהדרין ללא קטניות | אפשרות לעריכת סדר פרטי חדרים משופצים | תשלומים נוחים

מחיר מיוחד למהיר החלטה

לפרטים והרשמה: שמעון ניי"ד: 052-3611441 | פקס: 08-9268663

דיני השבוע ומנהגיו

שבת כי תשא פרשת פרה

מוציאים שני ספרי תורה. בראשון 7 קרואים בפרשת השבוע, בספר השני קוראים למפטייר בפרשת חקת (במדבר יט, א-כב).

ההפטרה: "זיהי דבר ה' אלי" (יחזקאל לו, טז).

אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות. במנחה אומרים: 'צדקתך'.

שבת פרה זמנה - השבת שלפני שבת פרשת החודש.

בתלמוד ירושלמי (מגילה פ"ג ה"ה) אמרו: "בדין הוא שתקדים פרשת החודש לפרשת פרה אדומה, שבאחד בניסן הוקם המשכן ובשני לו נשרפה הפרה. ולמה אמרו תקדים פרה אדומה? מפני שהיא טהרתן של ישראל" - כלומר, מטומאת מת ע"י אפר פרה אדומה כדי שלא יידחו מהקרבנות הפסח בחודש ניסן לפסח שני בגלל טומאת מת. גם ההפטרה - "זורקתי עליהם מים טהורים..." עוסקת בטיהור הרוחני של עם ישראל על ידי הקב"ה. חיובה - יש מן הראשונים האומרים שקריאת פרשת פרה היא מן התורה. תוספות ר"י החסיד לברכות יג א; תוספות הרא"ש שם; ריטב"א מגילה יז ב. אך מנגד יש החולקים בטענה שאין שום רמז בתורה על כך. מגן אברהם תרפה; פרי חדש קמו; ביאור הגר"א תרפה.

בספר כלבו (סימן מו) כתב: "ולמה קורין פרשת פרה בשלישית, שכן אמרו ז"ל דורשין בהלכות הפסח קודם לפסח שלושים יום, וטמא לא היה יכול לעשות פסח עד אחר הזאה והטהרה, ולפיכך קורין פרשת פרה בשלישית שיש בה הלכות טהרה ודיני הזאה, כדי שילמדו ישראל לטהר לפני הפסח ויעשו הפסח בטהרה".

שבת ויקהל פקודי פרשת החודש

מוציאים שני ספרי תורה. בראשון 7 קרואים בפרשת השבוע, בספר השני קוראים למפטייר בפרשת בא "ויאמר... החדש הזה עד 'תאכלו מצות' (שמות יב א-כ).

ההפטרה: יחזקאל מה, מו: "האשכנזים מתחילים: 'כל עם הארץ' (מה, טז), ומסיימים (מו, יח): 'לא יפוצו עמי איש מאחזתו'. הספרדים מתחילים (מפסוק יח): 'כה אמר ה' בראשון', ומסיימים (מו, טז): 'עולת תמיד'.

שבת החודש זמנה - השבת שלפני ראש חודש ניסן (או שבת ראש חודש ניסן)

בשבת זו מוציאים שני ספרי תורה ובשני קוראים את פרשת החודש (שמות יב), באם זו שבת ראש חודש מוציאים בה עוד ספר (שלישי). עניינה - פרשת החודש עוסקת בהכרזה שניסן הוא החודש הראשון וענייני קידוד החודש. כמו כן מפורטים בה דיני קורבן פסח. ההפטרה - "בראשון באחד לחודש" ביחזקאל מה. ההפטרה עוסקת בדיני חג הפסח וקורבנותיו בבית המקדש השלישי.

קוראים פרשת החודש בסמוך לחודש ניסן או כמו השנה בראש חודש, מפני חשיבותו של ניסן שהוא ראש לכל החודשים, כפי שקוראים פרשה זו (שמות יב, ב) "החדש הזה לכם ראש חודשים, ראשון הוא לכם לחודשי השנה". אמרו על ניסן כי הוא מלך לכל החודשים, וכן כתב בעל הטורים על פסוק זה: "החודש הזה לכם" - 'לכם' - אותיות 'מלך'. עוד אמרו בספרי קבלה וחסידות, כי שמו המקראי של חודש ניסן - חודש האביב, 'אביב' בנוטריקון 'אב י"ב' - אב ל"ב חדשי השנה (הקדמה לשערי צדק, טעמי המנהגים עמ' רה ועוד).

מברכים החודש: ניסן

ראש חודש ניסן ביום השלישי הבא עלינו לטובה.

המולד: יום שלישי בבקר שעה 6, 21 דקות ו-14 חלקים. אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות. במנחה אומרים "צדקתך".

יום שני כ"ט באדר, אומרים יום כיפור קטן. אין אומרים תחנון במנחה.

"שואלין בהלכות פסח, קודם לפסח שלושים יום"

(שולחן ערוך תכט, א)

בגמרא (פסחים ו, א) נאמר שמוצות ביעור חמץ מתחילה בתקופה של שלושים יום לפני הפסח, זהו הזמן ששייך כבר למצוות החג, שהרי אמרו 'שואלין ודורשין בהלכות הפסח שלושים יום קודם לפסח'.

יש המקשים ממגילה (לב, א) שהרי משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח, חג בחג וכו'. יש תירוץ שונים ונראה שמשם התכוון להלכה ממש והמוקדם (שלושים יום) נקבע להכנה ועיון לחג. בודאי לפני חג הפסח שיש להכינו מבחינת כשרות לחג, חיוב דאורייתא ועוד דברים רבים. אם כן, כבר במוצאי פורים מצווה להתחיל וללמוד את הלכות החג, כמו: ביעור חמץ, בדיקת חמץ, הגעלת כלים, הלכות ליל הסדר, הלכות יו"ט וחול המועד, ועדיין לא אמרנו את ההכנה לפסח כשר. איך אפשר להשאיר את הכל לרגע האחרון?

חודש ניסן

"אין נופלין על פניהם בכל חודש ניסן, ואין אומרים 'צדקתך' בשבת במנחה, ואין מספידין בו, ואין מתעניין בו..." (שולחן ערוך תכ"ט, ב). נוהגים שלא לאכול מצה מראש חודש ניסן עד לליל הסדר, ובודאי הקפדה יתירה מזמן בדיקת חמץ.

קמחא דפסחא: "זמנה לקנות חיטים ולחלקם לעניים לצורך פסח". (קיצור שולחן ערוך תכט, א - הרמ"א שם)

רובו של חודש ניסן נתברך בימים של קדושה. בראש חודש ניסן הוקם המשכן (שמות ז, ז).

הנשיאים: החל מראש חודש, שבו הוקם המשכן, התחילו נשיאי שבטי ישראל להקריב קרבנות במשך 12 יום, נשיא ליום. על כן מתחילים לומר מר"ח ניסן: "זיהי ביום כלות משה להקים את המשכן", המקריב הראשון, וכן הלאה, בפרשת "נשא" (במדבר ז), וביום ג' בניסן מסיים בפרשת בעלולות מתחילת הפרשה עד "כן עשה את המנורה". ובקהילות החסידים אף נוהגים לקרוא אותם בספר תורה. (משנה ברורה תצה, ח).

וכלל הוא, כי יום שאדם מקריב בו קרבן, הוא נוהג בו יום טוב. נשיא ליום, נשיא ליום הביא את קרבנו ויזמו נחשב יום טוב לכל השבט. הרי שנים עשר ימים. י"ד בניסן, שבו הקריבו את קרבן הפסח, אף הוא יום טוב בגלל קרבנו. ושבעת ימי הפסח (ובחור"ל שמונה ימים) ימי חג הם. והיום שלאחר החג הוא אסור חג, שגם בו נוהגים יום טוב (שולחן ערוך אורח חיים סימן תכט סעיף ב). הרי שרוב החודש יצא בקדושה, ויתירה מזו הובא בכף החיים (ס' תכט ס"ק כא) שחנכות בית המקדש שלעתידי לבוא יהיה שבעה ימים לאחר החג - כך שימי כל החודש הם בקדושה.

לכן נוהגים בכל יום מנהגים של ימים בקדושה: אין אומרים תחנון בחודש ניסן ואין אומרים בו בשבת אב הרחמים ולא 'צדקתך', אין מספידים בו ואין אומרים צידוק הדין. כן אין קובעים בו תענית, אבל הבכורות מתענים בערב פסח, וחתן מתענה ביום חופתו אפילו בראש חודש ניסן (מפני שהוא יום תענית צדיקים, שמתו בו נדב ואביהוא, ראה שולחן ערוך אורח חיים סימן תקפ), וכן מתענים בו תענית חלום. אף שאין אומרים תחנון בחודש ניסן, נוהגים האשכנזים לומר 'א-ל ארץ אפיים' (בשני וחמישי) ולמנצח, אבל בעדות המזרח אין אומרים אותם בכל יום שאין אומרים בו תחנון.

בני ספרד לא יתורו כל החודש בקריאת שמע שעל המיטה (שו"ע תכב, ב). גם הם לא אומרים מזמור... יענק, ולא 'תפילה לדוד'. מזמור לתודה אומרים אפילו בחול המועד (חזון עובדיה ב, ה).

נקודת מבט על הפרשה

שלא לאכל בשר בחלב

"ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלקיך, לא תבשל גדי בחלב אמו" (כג, ט). שלש פעמים מופיע האיסור בתורה. כאן, בפרק לד, כו ובספר דברים יז, כא. איסור בשר בחלב, הוא האיסור על אכילת בשר וחלב שהתבשל יחדיו. איסור זה כולל בנוסף לאיסור על האכילה גם איסור על הנאה מתערובת בשר וחלב מבושלת, ואף איסור ייחודי על עצם הבישול. האיסור דאורייתא, ובמהלך הדורות נוספו לו חלקים נוספים שתוקפם דרבנן, לדוגמה הוספת בשר חיה ובשר עוף לאיסור זה (מהתורה נאסר רק בשר בהמה), חובת הפרדה בין מוצרי חלב למוצרי בשר, ובין כלי בישול למוצרי בשר וחלב, וחובת המתנה בין אכילת מוצרי בשר למוצרי חלב.

נימוק האיסור על פי הרמב"ם מדובר בהרחקה ממעשה אלילי. הרשב"ם (שמות כג, יט) נימק בהרחקה מ"רעבתנות" מגונה. הכלי יקר (כג, יט) הסביר זאת בהפרדה בין אלמנטים מנוגדים וסותרים, והרא"ה קוק (בספרו חזון הצמחונות והשלום עמ' ל) נימק איסור זה בכך שנועד לברר את האמיתה של החיים ונעודו לחיות ולא למלא את תאוותו של האדם, שבכוחניות רוצה ליצור מאכל מעודן בבישול הגדי בחלב.

על פי התורה שבעל פה המקובלת בהלכה הרבנית איסור זה אינו רק על בשר גדי המתבשל בחלב עזים, אלא על כל בשר בהמה המתבשל בכל חלב, וכן אינו רק על הבישול, אלא גם על האכילה וההנאה לפי תרגום אונקלוס האיסור בתורה הוא על האכילה של בשר בחלב - "לא תיכלון בשר בחלב" (שמות כג, יט), ולפי תרגום יונתן האיסור הוא הן על בישול והן על אכילה של בשר בחלב - "עמי בית ישראל, לית אתון רשאיין, לא למבשלא ולא למיכול, בשר וחלב מערבין כחדא" (שם)

האיסור נמנה בתרי"ג המצוות. הרמב"ם והאוחזים איתו מונים את איסור בשר בחלב כשני איסורים מתוך תרי"ג המצוות, איסור בישול ואיסור אכילה (ספר המצוות לרמב"ם מצוות לא-תעשה, קפ-קפז, ספר מצוות גדול לאוין, קפ-קמא ספר החינוך צב, קיג). לדעתם, איסור הנאה אינו נמנה בפני עצמו והוא חלק מאיסור אכילה. בעל הלכות גדולות (מנין המלקות סימן נח). ורבי סעדיה גאון (ספר המצוות, לא תעשה טט) מנו את בשר בחלב כמצווה אחת. אולם רבי שמעון בן צמח דוראן (זהר הרקיע, מנין הלאוין, קצה-קצז) מנה את המצווה כשלושה איסורים שונים.

כאמור בגמרא חולין (קד, א, קיג, א) האיסור כולל את כל סוגי בשר בהמות הכשרות ואת כל סוגי חלב בהמות הכשרות. הוא אינו כולל בשר בהמות טמאות ובשר גלים וחגבים. האיסור אינו כולל חלב אם וחלב בהמות טמאות. מחשש של מראית העין נפסק בשולחן ערוך לא לבשל בכל חלב (יורה דעה פז, ד). במשנה חולין (ח, ד) נחלקו התנאים בבשר וחלב של חיה ועוף, דעת ר' עקיבא שחיה ועוף מותרים מהתורה, אך אסורים מדברי סופרים. ר' יוסי הגלילי מתייר בעוף לגמרי, שכן בפסוק מדובר על חלב אמו, ולעוף אין חלב אם (שם בגמרא קטז, א). אנשי עירו של ר' יוסי הגלילי היו אוכלים עוף בחלב (שם קיג, א). לדעת התוספות קיימת דעה שחיה ועוף אסורים מהתורה (שם קטז, א). הרמב"ם כתב להלכה שאיסור חיה הוא מן התורה ואיסור עוף מדברי חכמים. כן הוסיף שמי שאומר שבשר עוף אסור מן התורה עובר על איסור 'בל תוסיף' (הלכות ממרים ב, טו), ולכן אסור לאכול עוף בחלב, אך לבשל מותר, וכך פסק השולחן ערוך (יורה דעה פז, ג).

ההלכה אסרה לאכול בשר על אותו שולחן עם אדם האוכל חלב (חולין קג, ב), שמא יאכלו אחד מהשני.

חלב אחרי בשר ובשר אחרי חלב

בחולין (קה, א) כתוב שאסור לאכול בשר אחרי גבינה ללא נטילת ידיים וניקוי הפה ביניהם. ספר הלכות גדולות (הלכות ברכות ו (סוף) ורבינו תם (תוספות חולין קד, ב) פוסקים על פי זה שעם נטילת

ידיים וניקוי הפה ביניהם מותר. הרמב"ם והרא"ה מתיירים לאכול גבינה אחרי חיה ועוף בלא נטילת ידיים וניקוי הפה (יורה דעה פז, ג) אולם, "העולם נהגו, שלא לאכול גבינה אחר בשר כלל, ואפילו אחר עוף" (הלכות מאכלות אסורות ט, ד). דעת התוספות, שאחר סיום הארוחה וברכת המזון מותר לאכול גבינה, שכן לא אכל בשר וחלב באותה ארוחה (חולין קה, א ד"ה לסעודתא אחריתא, והגהות מיימוניות מאכלות אסורות ט, ב). אולם הרמב"ם ופוסקים אחרים סוברים שצריך להמתין שיעור שבין סעודת הבוקר לסעודת הערב (בזמנם היה מקובל לאכול שתי ארוחות ביום). במאכלות אסורות ט, כח כותב הרמב"ם, שהשיעור הוא שש שעות. דעת הפרי חדש שלכל הדעות בחורף, שהימים קצרים, מי שאכל בצהרים יכול לאכול בערב, אף על פי שעברו רק כארבע שעות.

על פי ההלכה, בין אכילת חלב לבשר אין צורך להמתין כלל, אלא די לנקות היטב את הפה. בזוהר מדובר על אכילת בשר וגבינה בשעה אחת ובארוחה אחת, ועל פי זה יש מחמירים להמתין באכילת בשר שעה אחרי אכילת גבינה. אולם המנהג הנפוץ להמתין חצי שעה ביניהם, הטעם להחמרה שלא לאכול בשר אחרי גבינה, הוא מהחשש של שאריות גבינה בין השיניים, ולכך ישנו מנהג אשכנזי להמתין אחרי אכילת גבינות קשות שש שעות כפי הדין באכילת חלב לאחר בשר.

בדריך חייני

לעילוי נשמת הרב אורי דסברג ז"ל

כלל ראשון בדרכי המלחמה: "דע את האויב" - למד מה הם תכסיסיו, במה יפה כוחו, כדי לחשב את מהלכי התקיפה ובודאי את דרכי השמירה ויעדי ההגנה. כך בכל המלחמות. במלחמה על החיים, במלחמת היצר ובמלחמה יום יומית כלשהי: "אלה פקודי המשכן..." (לח, כא) - אמר משה יודע אני שישראל רוגנים הם, הריני עושה להם חשבון מכל מלאכת המשכן... ולמה עשה מפני ששמע מה אומרים הבריות... (במדבר). כדאי להכין תרופה למכה. דומה שכל מי שיוצא היום לכביש נוגע בשדה קרב. "סרו מהר מן הדרך אשר צויתים" (לב, ה). האדם הסביר צריך דוקא להתנהג אחרת. האדם שרוצה לחזור הביתה בשלום ראוי שיעביר על מידותיו. "מעשה ברבי אליעזר שירד לפני התיבה ואמר עשרים וארבע ברכות ולא נענה. ירד ר' עקיבא אחריו ואמר: 'אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה. אבינו מלכנו למענך רחם עלינו', וירדו גשמים. הווי מרנני רבנן. יצתה בת קול ואמרה: 'לא מפני שזה גדול מזה, אלא שזה מעביר על מידותיו'" (תענית כה, ב).

יש לדעת בכביש צריך להיות חכם ולא דוקא צודק. היה אתה בעל ארץ אפים ומעביר על מידותיך ואל תסמוך על חברך שיקדים אותך בכך. אדרבא אם הוא נדחף, המתן, נכון, קשה לשמוע פצוע בתאונת דרכים שמתלונן על השלטונות ועל המשטרה שאשמים בפיגעתו ובה בבד מספר: 'אני לא רוצה שילמדו ממני כי נכון חציני את הכביש באופני במעבר חציה כשאור הבהב אדום!! לא חייבים להאיץ את המהירות ולפגוע ברשלן, הוא ודאי צריך לתקן דרכו, אבל אתה היה זהיר יותר.

העלון מוקדש לזכר ולע"נ

זלדה בת **משה כהן** ז"ל,

נפטרה ב-י"ט באדר תש"ז.

יהי זכרה ברוך!

העלון מוקדש לזכר ולע"נ ת"ח וראש קהל

שלמה יצחק ב"ר **אברהם**

אלימלך באקשט ע"ה,

נולד ה'תרל"ב, הלך לעולמו ב-כ"ז באדר ת"ש.

יהי זכרו ברוך!